о. Антін Луговий

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ КАНАДИ

1912 - 1962

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ
Української Католицької Ієрархії Канади

1912 - 1962

Написав:
о. Антін Луговий

Вінніпеґ, Ман. 1962 Канада

Накладом Видавництва "Поступ"

№ 95/62.

Дозволяється друкувати
† Максим Германюк
Митрополит Вінніпеґський

Вніпеґ, 18 травня 1962.

Друкарня "Поступ"
418 Aberdeen Ave., Winnipeg 4, Man., Canada

Вступне слово

Щоб відсвяткувати 50-річчя створення першої української католицької Дієцезії в Канаді, що постала 15 липня 1912 року, і визначення її першого Єпископа в особі покійного Кир Никити Будки, Святішим Отцем Папою Римським Пієм X, Українська Католицька Ієрархія Канади рішила відзначити цю подію скликанням першого Провінційного Синоду Церкви. При цій нагоді відбудеться Евхаристійний Конґрес і конференція Єпископів Української Католицької Церкви вільного світу. Місцем тих торжеств стало місто Вінніпеґ в Манітобі. Окрім священиків і тисячів вірних, в торжествах візьмуть участь інші церковні та державні достойники, між іншими, Їх Ексцеленція Кир С. Бадджо, Апостольський Делеґат на Канаду і Високодостойний Джан Діфенбейкер, прем'єр Канади.

1. Сучасний стан Церкви в Канаді

Теперішня Українська Католицька Церква в Канаді існує як спеціяльна Церковна Провінція. Вона має 258 священиків, 149 церков (включаючи 4 катедри) із сталими парохами, та 423 місійних станиць. Число вірних, після статистики з 1953 року виносить 225.000 душ.

Церковні Чини і **Згромадження для мужчин,** це Отці Василіяни і Отці Редемптористи, що мають свої новіціяти. Є також Отці Обляти, Отці Студити і Брати Християнських Шкіл. Ці Брати провадять і вчать в Колеґії св. Йосифа в Йорктоні.

Церковні Згромадження для жінок, є Сестри Служебниці Пречистої Непорочної Діви Марії, числом 200 і Сестри Місіонарки Християнської Любови. Сестри Служебниці мають окрім шкіл, свій новіціят, 2 шпиталі, 2 старечі доми, 3 Академії для дівчат і 2 сиротинці.

Є теж Сестри св. Йосифа, які прибули минулого року до Саскатуну.

Церковні Видавництва в Канаді, це три тижневики: "Українські Вісті" в Едмонтоні, "Поступ" у Вінніпеґу і "Наша Мета" в Торонті. Є теж два місячники: "Голос Спасителя", що видається в друкарні ОО. Редемптористів в Йорктоні, і "Світло", що його видають ОО. Василіяни в Торонті. Видавництво "Голосу Спасителя" видає також теологічний квартальник "Лоґос". З менших видавництв, у Вінніпеґу видається місячник "Мій Приятель" для дітей; журнал "Молодь" в Едмонтоні, і періодичний журнал "Обнова" для університетської молоді.

Всеканадійські Організації Церкви, це Братство Українців Католиків, Ліґа Українських Католицьких Жінок, Українське Католицьке Юнацтво. Університетські студенти є зорганізовані в товаристві "Обнова". Найстарше Запомогове Братство для мужчин і жінок, це Братство св. Николая. В Канаді маємо 3 Відділи Лицарів Колюмба: у Вінніпеґу, в Саскатуні і в Торонті. Українські католицькі учителі мають свою окрему організацію.

Вищі наукові інституції в Канаді, це Колеґія св. Йосифа в Йорктоні, під управою Братів Християнських Шкіл; Академія Серця Христового в Йорктоні, під управою Сестер Служебниць; Малий Семінар св. Володимира в Роблині, під управою ОО. Редемптористів; Дівочі Академії в Енкастер і в Вінніпеґу, під управою Сестер Служебниць, і Інститут Шептицького в Саскатуні. (Увага: Цеї осені, ОО. Василіяни отворять в Торонті велику Колеґію для старших студентів).

2. Перші Піонери

Українську еміґрацію до Канади започаткувало двох смілих мужчин в 1891 році. Вони приїхали з Галичини, що була в той час під австрійським забором. Вслід за ними, впродовж кількох років, прибуло до цієї країни таке велике число українців, що вони могли творити поважні громади в Манітобі, Алберті і в Саскачевані. Назагал, ці новоприбулі українці були католицької віри. Причиною їх переселення було шукання кращої долі і політичної свободи. Ка-

нада була для них цілком чужою державою. Опинились вони тут без своїх священиків і світських провідних людей, тож і не диво, що часом на початках, було їм тяжко привикнути до тутешніх відносин і до нормального громадського життя.

3. Поміч Канадійської Ієрархії

Канадійська Римо - Католицька Ієрархія, що її лежало на серці духовне добро всіх своїх вірних, скоро завважила прикре положення українців. Особливо Архиєпископ А. Ланжвен із Ст. Бонифас, Єпископ Е. Леґаль і В. Ґранден із Ст. Алберт в Алберті, та Єпископ А. Паскаль з Принс Алберт, щиро зайнялись тією пекучою справою.

Під кінець минулого сторіччя, в імені своїх вірних українського обряду, вони особисто заапелювали до Папи Римського, до церковної влади в Галичині та до уряду Австрії. На їх апель, повстав в Европі спеціяльний місійний рух до Канади. Отець А. Деляре, бельгієць, був першим, що зголосився на місійну працю між новими поселенцями. Він прибув до Канади 28 вересня 1899 року, а в році 1906 (9 вересня), він прийняв український обряд та всеціло посвятився для української католицької справи.

Весною 1900 року Преосв. Ланжвен знова вислав свого відпоручника о. А. Лакомба, ОМІ, до Папи Льва XIII і до ВПреосвященного А. Шептицького, тодішнього Єпископа Станиславова, у справі спровадження більше рідних місіонерів для українців в Канаді. У відповідь на цей апель,

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ ПАПА ПІЙ X
який назначив першого українського Єпископа для Канади

ВПреосв. А. Шептицький, вже як Галицький Митрополит, вислав до Канади свого секретаря, о. В. Жолдака, щоб провірити ситуацію. Отець Жолдак відвідав українські громади в Вінніпеґу, Стюартбурн, Сифтоні, як також в північній

Алберті; а коли його місія скінчилась, він повернув до Рідної Землі і зложив звіт зі своєї поїздки.

4. Приїзд перших місіонерів

Перша група українських католицьких місіонерів прибула до Канади в жовтні 1902 року. Вона складалась з трьох ОО. Василіян: П. Філяса, С. Дидика і А. Стоцького. З ними прибули Брат Єремія і чотири Сестри Служебниці. Пізніше в листопаді 1903 року до них прилучились ОО. Василіяни: Н. Крижановський і М. Гура, а в 1905 році ОО. Филипів і Й. Тимочко. Цей приїзд перших місіонерів започаткував місійний рух, — може повільний, який припинився Першою світовою війною.

В тому то часі, кількох **ОО. Редемптористів** прилучилось до о. Деляре, і ця місіонерська група зайнялась душпастирською працею між українцями східнього Саскачевану і середньої Манітоби.

Що до місіонерів **світського клиру**, то їх можна б поділити на дві групи, — на місіонерів українського походження і на канадійських французів. До першої групи належали ОО. Е. Андрухович, М. Кінаш, д-р К. Єрмій і Е. Красіцький. Щодо французів, то першим із них був Дж. Ад. Сабурен. В 1908 році прийняв український обряд і почав свою місійну працю, головно в північній Манітобі, зглядно в Сифтоні, де він збудував і особисто продовж кількох років провадив Місіонерську Школу для хлопців. Отець Й. Жан (тепер в ОО. Василіян) і кількох інших

канадійських французів прилучились до о. Сабурена в перших роках його душпастирської праці.

5. Місійні труднощі

Українські піонери в Канаді зазнали чимало труднощів. Великі простори, брак комунікації, чи то залізничої чи телефонічної, незнання англійської мови і канадійських звичаїв, скрайна біднота, самота — все те наші піонери відчували дуже болючо. Загал нашого населення знаходився по фармах. Щоб розпочати фармерство, перше треба було виривати пні, вибирати із землі каміння, орати дівичу ниву, будувати хоч би найскромніші хати, стодоли і т. п. і то без відповідного знаряддя чи машин. В пошукуванню за зарібками, наші піонери мусіли нераз іти на піхоту десятки, ба навіть і сотки миль, серед голоду, холоду, без відповідного вбрання, обуви і нераз приходилося ночувати без даху над головою. Такої долі зазнали наші піонери, як також і їх місіонери.

6. Українська дієцезія в Канаді

Мимо найбільшої ревности зі сторони римо католицького Єпископату і клиру, і мимо всього, що вони зробили для добра українців католиків, показалось, що не було побажаного успіху, і що конечним було робити старання о назначення Єпископа українського походження і українського обряду. Це спостеріг в особливший спосіб Митрополит Шептицький, коли то він в 1910 році прибув до Канади на Евхаристійний Конґрес

в Квебеку. За його старанням, Апостольська Столиця створила окремий Ординаріят для українців в Канаді.

7. Перший Український Єпископ

Людиною, яку Апостольська Столиця вибрала на так високий і тяжкий уряд, був о. Никита Будка, ректор духовного семінара у Львові. Він родився в Галичині, 7 жовтня 1877 року і був висвячений на священика в 1905 році. Будучи дієцезальним директором іміґрації в Рідні́м Краю, і маючи до діла зі своїми краянами, що були виеміґрували на Пруси чи до північної Америки, він мав певний досвід в тій справі.

Консекрація новоназначеного Єпископа відбулась в катедрі св. Юра у Львові, 13-го жовтня 1912 року. Головним святителем був Митрополит Шептицький.

8. Приїзд Єпископа до Канади

Преосвященний Никита приїхав до Галіфаксу в Канаді, дня 6-го грудня 1912 року. Йому товаришували в подорожі о. Л. Сембратович і о. Йосиф Бала, яко перший секретар Єпископа. В імені українців і їх священства, Єпископа привітав в портовому місті о. д-р К. Єрмій.

В першу неділю після приїзду до Монтреалю, Преосвященний Никита відправив для своїх вірних Службу Божу в римо - католицькій церкві, де його привітав о. О. Демаре, французький священик, що був прийняв наш обряд. Після відвідання Апостольського Делеґата, що

ПРЕОСВ. ЄПИСКОП КИР НИКИТА БУДКА
в Канаді був 1912—1927, помер 1949

випадково гостив тоді в Монтреалю, і після авдієнції в Головного Ґубернатора в Оттаві, Преосвященний Никита виїхав до Америки, щоб зложити візиту Єпископові Ортинському в Филаделфії. Потім він повернув знова до Канади. По дорозі до Вінніпеґу, він поступив до Торонта, щоб там відвідати громаду своїх вірних. Звідти він вибрався до Вінніпеґу, де прибув 19 грудня, і де його інтронізовано в церкві св. Николая 22 грудня. На прийняттю, окрім укра-

їнського клиру і около 2.000 вірних, був присутній Архиєпископ Ланжвен і певне число його священиків. Спочатку Єпископ замешкав у ОО. Василіян, а літом 1913 року він набув свою власну канцелярію і помешкання на Домініон Стр. у Вінніпеґу.

9. Населення — Статистика

Після урядової статистики з 1911 року із 7.200.000 загального населення, в Канаді було 35.158 "Галичан", 29.845 "Рутенців", 9.960 Буковинців, 42.500 Австріяків і 43.000 Росіянів. Студіюючи ці цифри, припустім, що між Буковинцями майже не було католиків. Виходило б, що "Галичани" і "Рутени" числили 65.000 душ католиків. Але хто були ці "Австріяки", "Поляки", "Росіяни"? Чи не було між ними багато властивих українців? Отож можна сміло заключити, що в часі номінування Єпископа Кир Никити, в Канаді було більше як 75.000 українців католиків. Мала частина з них мешкала по містах. Загал знаходився по "фармах" степових Провінцій, хоч були ізольовані громади в Британській Колюмбії, Онтеріо, Квебек і в приморських провінціях.

10. Священики, Сестри, Церкви, Школи і т. п.

На початку свого Єпископського урядування, Преосвященний Никита мав під своєю юрисдикцією 20 священиків, — в тому п'ять ОО. Василіян, 4 Редемптористів, 6 світських священиків українського походження і 5 французького походження. В цілій дієцезії було лиш 15 Сес-

тер Служебниць ПНДМ. Ці Сестри провадили 2 парафіяльні школи, — школу св. Йосафата в Едмонтоні і школу св. Николая у Вінніпеґу. В тому часі був один український католицький часопис "Канадійський Русин", оснований у Вінніпеґу Архиєпископом Ланжвеном, 1911 року. Було також одно Запомогове Товариство, це є Братство св. Николая у Вінніпеґу. Щодо парафій, то їх було мало. Власти́ві парафії існували лиш по більших містах і в містечку Мондері, де були ОО. Василіяни. Інші церкви були переважно по фармах або маленьких місточках, де обслуга давалася лиш раз в місяць або рідше. Таких місійних станиць і правдивих парафій в той час начисляли 80 по цілій Канаді.

11. Пастирський Лист, — Інкорпорація І-ший Дієцезальний Синод Збільшення числа священиків

Чотири місяці по своїм приїзді до Вінніпеґу, Преосвященний Никита видав свій перший пастирський лист, в якому він заохочував вірних до постійности в св. Вірі і подав поучення, як поступати в новій країні. Щоб запевнити посідання церковних маєтків, Преосвященний удався до державної влади в цілі затвердження Акту Інкорпорації церков. Акт ввійшов в силу ще того самого року.

ОО. Василіяни одержали свою власну інкорпорацію в 1908 році.

Продовж одного року після приїзду Преосвященного Никити, число священиків дещо зросло. В 1913 році і до половини 1914 року такі свя-

щеники приїхали з Галичини на місійну працю в Канаді: ОО. Ф. Ру, ОМІ; М. Оленчук; М. Ірха; Р. Крупа; Н. Дрогомирецький; З. Орун; о. д-р Перепелиця і о. д-р А. Редкевич. Цей зріст причинився до того, що можна було вже скликати перший дієцезальний синод. Синод відбувся в Йорктоні 27-29 листопада 1914. При тому ухвалено деякі партикулярні правила, які мали б нормувати відношення між вірними, священиками і Єпископом.

12. Семінаристи

Вище згаданий о. д-р Редкевич приїхав з Галичини в товаристві кількох студентів теології, які мали намір посвятитися місійній праці в Канаді. Вони покінчили свої студії в Семінарі св. Августина в Торонті, де о. д-р Редкевич вправляв їх в українськім обряді. Всі вони були свячені Єпископом Будкою в часі Першої світової війни. Двох із них ще досі справляють душпастирський уряд, — Всесв. о. шамбелян П. Каменецький в Торонті, а Всесв. о. П. Олексів в Міямі, Флорида.

Щоб збільшити ряди місцевого клиру, отворено в 1914 році Місіонерську Школу в Сифтоні, в тій надії, що вона буде підготовляти наших хлопців на будучих священиків. Школу збудовано заходами о. Дж. Ад. Сабурена, і він був її директором та одним з учителів продовж кількох років.

ВПРЕОСВ. АРХИЄПИСКОП КИР ВАСИЛІЙ ЛАДИКА ЧСВВ., наслідник Єпископа Будки

13. Інші Інституції

В часі Першої світової війни і продовж кількох повоєнних років, Українська Католицька Церква в Канаді придбала кілька важних інституцій. Сестри Служебниці ПНДМ, отворили Академію Серця Христового в Йорктоні в 1916 році. В наступному році відкрито Митрополичу Бурсу в Ст. Бонифас. Одні студенти цієї бурси учащали до Колеґії св. Бонифатія, а другі до Прованше Школи. Подібну бурсу відкрито в 1918 році в Едмонтоні. Одна з важніших інституцій, що постала в той час, це Колеґія св. Йосифа в Йорктоні. Її здвигнено в 1919 році

коштом Товариства поширення Католицької Церкви в Торонті. Це Товариство помагало багато нашій Церкві в Канаді, на полі науковім і місійнім. В році 1921, Сестри Служебниці ПНДМ відкрили в Айтуні сиротинець і школу.

14. Розкольний Рух

В Галичині майже всі українці були католицької віри. Інші віровизнання були їм мало знані. Прибувши до Канади вони опинились тут серед різних релігій, до чого вони не були приготовані. І сталось те, чого можна було сподіватися. Між українцями католиками вільного погляду, знайшлась група провідних, але незадоволених людей, і ті заснували "від Риму незалежну", "народну", Українську Греко - Православну Церкву.

До остаточного, рішального розколу прийшло в 1918 році на конвенції в Саскатуні. Мимо своєї душпастирської розваги й любови до свого народу, Преосвященний Будка не міг спинити того розкольного руху. Були численні випадки, коли то його ім'я і ім'я Церкви, яку він очолював було публічно понижене, будь то в пресі, будьто устно. Справа сепаратизму погіршилась і ще гірше замоталась тим, що тодішні канадійські українці були на загал австрійського походження, а Австрія в той час воювала проти Канади.

15. Єпископ Будка, вірний Слуга Божий

Єпископ Никита Будка був людиною гарячої християнської ревности і сильної мужности. Та був він заразом людиною дуже покірною

ВПРЕОСВ. КИР МАКСИМ ГЕРМАНЮК, ЧНІ
Митрополит Вінніпеґський

і витривалою. Він був батьківський і вирозумілий. Маючи своїх вірних розкинених по цілій Канаді, він майже постійно подорожував і відвідував свої громади.

В перших повоєнних роках він мав щастя висвятити шістьох канадійських семінаристів на своїх священиків. Повертаючи з Риму, в 1923 році, він поступив до Галичиин в цілі заохочення місіонерів для Канади. На його апель зголосилось шістьох священиків і один семінарист. (о. Д. Попович і інші). Однак тягар відповідаль-

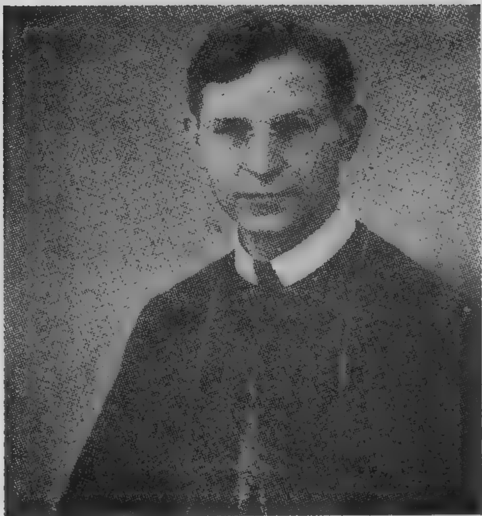
ности, журба та постійні умучливі місійні подорожі поволи вичерпували його сили. Були численні випадки, коли то Преосвященний Никита заступав своїх священиків, навіть в часі великодніх сповідей. Треба було нераз їхати санками, серед тріскучих морозів, або в літі возом, серед спеки чи дощу. Все те значно відбилося на його здоров'ю. Під кінець 1927 року він виїхав до Риму. При тій нагоді Апостольська Столиця звільнила його з обов'язків Єпископа на Канаду і призначила його на легший уряд, то є на помічника Митрополита Шептицького у Львові.

Після Другої світової війни, комуністи насильно вивезли Преосвященного Никиту на Сибір, де він помер в Караґанді 1-го жовтня 1949 року, як Ісповідник за св. Віру.

16. Єпископ Василій Ладика,—другий Єпископ

Після від'їзду Єпископа Никити, провід дієцезії перебрав о. П. Олексів, як Адміністратор. В 1929 році Апостольська Столиця іменувала о. Василія Ладику, Василіянина, наслідником Кир Никити. Єпископ - номінат приїхав до Канади в 1909 році. Після укінчення теології у Великій Семінарії в Монтреалю, був висвячений на священика в Филаделфії, Преосв. С. Ортинським, в 1912 році. Консекрація його на Єпископа відбулась в катедрі св. Йосифа в Едмонтоні, 14 липня 1929 року. Головним святителем був Єпископ К. Богачевський.

Будучи довший час місіонером в Канаді й Америці і парохом в Едмонтоні, Преосв. Васи-

ПРЕОСВ. КИР НІЛЬ САВАРИН, ЧСВВ
Єпископ Едмонтонський

лій мав широкий душпастирський досвід. В часі його назначення Українська Католицька Церква Канади мала 29 світських священиків, а 18 священиків - монахів.

Першою пекучою справою, що не терпіла проволоки, була **справа** єпископської **резиденції.** Другою подібною справою була **преса**. За поміччю свого священства, своїх приятелів і Товариства поширення Католицької Церкви, збудовано в 1930 році поважну будівлю на Скошія ст. у Вінніпеґу. Ця будівля й досі служить як Єпископська резиденція і Канцелярія.

Не маючи своєї преси, бо "Канадійський

Українець" перестав був існувати два роки попередньо, Преосвященний Василій оснував в Едмонтоні **"Українські Вісті".** До цього він одержав моральну і матеріяльну підтримку від ОО. Василіян в першій мірі, і від світського клиру та деяких провідних світських людей.

В слід за "Українськими Вістями", що передше звались "Західні Вісти", **ОО. Редемптористи** відновили в 1933 році видавання місячника **"Голос Спасителя" в Йорктоні.** Три роки пізніше **ОО. Василіяни** заложили своє **Видавництво в Мондері.** Відтак, в 1938 році, **Братство Українців Католиків Канади** зачало видавати у Вінніпеґу свій журнал **"Будучність Нації".** Цей журнал виходив з друкарні ОО. Редемптористів в Йорктоні. Редакторами його були ОО. Степан Семчук і Ігор Шпитковський.

Як його попередник, так і Єпископ Ладика, мусів часто подорожувати по Канаді, відвідуючи своїх вірних. Від 1930 року, продовж майже десять років, в Канаді панувала економічна депресія, та мимо цього, в тому часі наша Церква в Канаді мала досить численні **покликання** до духовного стану.

В роках 1931 і 1937 Преосвященний Василій їздив до Риму і до Рідного Краю. В часі його другої поїздки він поступив до Жовкви, де він висвятив шістьох семінаристів, які вже попередньо були заявили охоту їхати до Канади на місійну працю.

Преосвященний Василій видавав численні пастирські листи і реґулярно друкував "Дієцезальні Вісти". Під його батьківським проводом, священики його дієцезії реґулярно відбували

ПРЕОСВ. КИР ІСИДОР БОРЕЦЬКИЙ
Єпископ Торонтонський

свої реколекції і конференції, чи то в Вінніпеґу, чи в Йорктоні. Отвирались нові парафії і місійні станиці, та життя вірних набирало свіжих сил.

Щоб помогти Преосвященному Василієві в його тяжкій праці, **Апостольська Столиця іменувала** і назначила його помічника в особі Впр. **о. Ніля Саварина, ЧСВВ.** Консекрація Єпископа-номіната відбулась в катедрі св. Михаїла в Торонті, 1-го липня 1943 року.

17. Поділ Дієцезії. Нові Дієцезії

До 1947 року ціла територія Канади була одною дієцезією Української Католицької Церк-

ви. В міру розвитку релігійного життя, Апостольська Столиця уважала за відповідне **поділити територію Канади на 3 екзархати: Центральний Екзархат** на Манітобу і Саскачеван, з осідком Єпископа в Вінніпеґу; **Західний Екзархат** на Алберту і Британську Колюмбію, з осідком в Едмонтоні, і **Східний Екзархат** на східню Канаду з осідком в Торонті. Поділу доконано в 1947 році після того, як Кардинал Е. Тіссеран, секретар Конґреґації для Східньої Церкви відвідав Канаду. Єпископа Ніля призначено на Західний Екзархат. При тому поділі, **Апостольська Столиця іменувала ще двох Єпископів в особах о. І. Борецького і А. Роборецького.** Першого призначено на Східний Екзархат, а Преосвященного Роборецького назначено на помічника Преосвященного Василія в Середньому Екзархаті.

Як признання за вірну службу для Святої Церкви, Апостольська Столиця піднесла 18 червня 1948 року Преосвященного Василія Ладику до гідности титулярного Архиєпископа.

18. Четверта Дієцезія. Новий поділ

І знова в 1951 році Центральний Екзархат поділено на дві части, після цивільних провінцій Манітоби й Саскачевану. Преосвященного Роборецького призначено на Саскачеванський Екзархат, з осідком в Саскатуні. З тієї нагоди **Святіший Отець іменував Впр. о. Максима Германюка** із Згромадження ОО. Редемптористів, **на помічника Преосвященного Василія.** Консекрація Єпископа - номіната відбулась в катедрі св. Володи-

ПРЕОСВ. КИР АНДРЕЙ РОБОРЕЦЬКИЙ
Єпископ Саскатунський

мира й Ольги в Вінніпеґу, 29 червня 1951 року, в присутності Їх Ексцеленції І. Антоніютті, Апостольського Делеґата.

19. Останні роки Архиєпископа Ладики

Продовж кількох років перед своєю смертю Преосвященний Василій важко хворів. Його лікарі й люди дивувались, як душа могла вдержатись в його виснаженому тілі. Щоб його звільнити з тяжких обов'язків, Апостольська Столиця іменувала, 19 червня 1955 року, Преосвященного Максима Германюка, його ко-адютором, а

14 квітня, наступного року, Адміністратором Архидієцезії. Архиєпископ Ладика упокоївся в Вінніпеґу 1 вересня 1956 року.

20. Церковна Провінція

На завершення організаційного розвою Української Католицької Церкви в Канаді, **Апостольська Столиця створила нову Церковну Провінцію,** номінуючи Преосвященного Кир Максима Германюка Митрополитом Української Католицької Церкви в Канаді. Манітобський Екзархат автоматично став Архидієцезією (Архиепархією), а 3 прочі Екзархати стали дієцезіями (епархіями).[1])

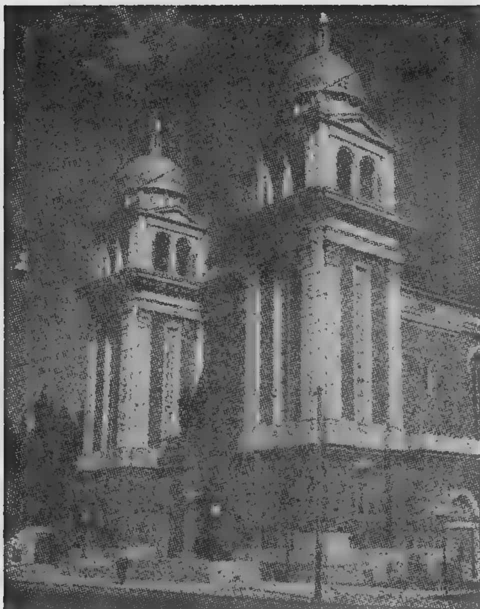
Зі створенням Церковної Провінції, Українська Католицька Церква в Канаді перестала бути тимчасовою церковною організацією для несталих еміґрантів, але стала інтеґральною і сталою частиною великої церковної будівлі в цій країні. Її Архиєпископ став офіційно ("екс оффіціо") членом Адміністративного Уряду Канадійської Католицької Конференції. Враз з Католицькою Церквою латинського обряду, вона стала духовою силою для поширення Царства Христового в Канаді.

21. Дещо про членів Провінції

Наймолодшим членом Церковної Провінції, це **Саскачеванська Епархія.** Фактично, вона є найменшою числом священиків і вірних, але не інституціями. Під проводом Преосвященного Ро-

---

[1]) Екзархат, це щось подібне до Апостольського Вікаріяту, — а епархія це дійсна дієцезія в означеній формі.

Катедральний Храм св. Володимира й Ольги у Вінніпеґу

борецького, продовж свого короткого існування, Епархія набула Єпископську резиденцію і канцелярію та певне число церков і приходств. В Йорктоні, Сестри Служебниці ПНДМ поширили свою дівочу Академію "Серця Христового", а Колеґія св. Йосифа, під проводом Братів Християнських Шкіл, тепер поширюється. В тому ж Йорктоні, минулого року збудовано, на спілку з Католиками латинського обряду, дві цілоденні школи. В Саскатуні створено відділ Лицарів Ко-

люмба, українського обряду, і довершено будови Інституту ім. Шептицького, біля університету.

Торонтонська Епархія, очолювана Преосвященним Борецьким, тішиться розростом населення і індустрії. В неї є більше парафій, а менше місійних станиць. Великим здобутком Епархії є Дівоча Академія в Енкестер, під управою Сестер Служебниць ПНДМ. В Торонті засновано Видавництво, в якому видається часопис "Наша Мета". Найновішим здобутком Епархії, це цілоденна парафіяльна школа при катедрі св. Йосафата, де діти дістають солідне виховання на рівні з іншими католицькими школами. Цю школу здвигнула парафія майже власними силами, і вона її фінансує. Парохом катедри є о. монсіньйор В. Філевич. Ще більшим здобутком буде Колеґії св. Василія в Торонті, яку отворять цієї осені ОО. Василіяни.

Едмонтонську Епархію очолює Преосвященний Ніль Саварин, ЧСВВ., що має довший досвід у сповнюванню свого єпископського уряду. Парафіяльне життя в тій західній епархії гарно розвивається в парі з розростом населення і індустрії своїх двох багатих провінцій.

Із створенням Церковної Провінції, **Манітобський екзархат** автоматично став **Архиепархією (Архидієцезією),** а місто Вінніпеґ стало осідком Церковної Митрополії. Три роки тому Вінніпеґська Архиепархія заложила своє Видавництво "Поступ", що видає тижневик "Поступ". В Роблині отворено Малий Семінар, а Сестри Служебниці ПНДМ отворили 5 років тому в Він-

ніпеґу дві поважні інституції, Старечий Дім і Дівочу Академію. Цієї осени отвориться нова, мурована, цілоденна школа, на місце старої школи св. Николая.

Головою Архиепархії і Церковної Провінції є ВПреосвященний Максим Германюк, ЧНІ. Він родився в Західній Україні, 30 червня 1911 року. По скінченню новіціяту, його вислали в 1933 році до Бельгії на дальші студії. По двох роках філософії в Лювен, і по чотирох роках теології в Боплато, він повернув в Україну і був висвячений на священика Преосвященним М. Чарнецьким, ЧНІ, 4-го вересня 1938 року. Наступного року він далі продовжав свої студії на університеті в Лювен і в 1943 році одержав Докторат Теології та Ліценціят східніх мов і історії. В 1947 році він одержав високий ступінь "Метр Агреже" в Теології.

Митрополит Кир Максим Германюк є енергійною людиною, далекосяглих плянів. Перебуваючи довший час в Західній Европі, він набув широкий досвід не лиш в церковних і духовних справах, але також в справах взаємного відношення між народами. Можемо слушно сподіватися, що під його проводом, Українська Католицька Церква в Канаді буде гідно сповняти своє завдання і свою святу місію на славу Богові і на духовне добро нашого Народу.

Зміст